

Pracovná skupina pre ovocie a zeleninu, 23. septembra 2020

Zhrnutie správy zo zasadnutia:

Predseda Luc Vanoirbeek (BE).

Diskusia o situácii na trhu

V mnohých štátoch situáciu ovplyvnilo zavretie sektoru HORECA (UK, IE, FI, ES). Takisto sa výrazne zvýšili výrobné náklady poľnohospodárov (IT, ES), no kompenzácie žiadne neboli. V ES a IE chýbali sezónni a cezhraniční pracovníci. Šírenie pandémie vírusu pokračuje, štáty zavádzajú nové reštrikčné opatrenia, hrozí aj tvrdý brexit a predsedajúci sa preto vyjadril, že je nutné pripraviť sa na ďalšie komplikácie.

Čo sa týka úrody, v GR hlásia skvelý rok pre čerešne (nárast cien) a pozitívny rok bol aj pre citrusy, ceny sú o 20 % vyššie ako vlani. Na severe IT bola kvôli jarným mrazom zničená úroda letného ovocia (broskyne, kiwi, slivky), niektorí producenti hlásia dokonca 100 % straty. V PT bola zničená úroda čerešien, pri hruškách a jablkách poklesol dopyt. V ES je produkcia citrusov oveľa nižšia ako v minulých rokoch, ceny paradajok sú tiež nízke. V NL bol najmä problém s transportom čerstvej zeleniny (najmä paradajok) do iných krajín, preto cena veľmi klesla. V DE došlo v apríli – máji k veľkému prepadu spotreby zeleniny a ovocia, teraz je už situácia normálna. Očakáva sa veľká úroda jabĺk. Na západe DE zápasia s nedostatkom vody, preto pripravujú legislatíva k využitiu vody na zavlažovanie. Vo FI sú ceny tiež nízke a situácia pestovateľov zeleniny v skleníkoch sa len pomaly stabilizuje. V SL počas karantény vláda vyzvala ľudí, aby pestovali vlastnú zeleninu, čo viedlo k poklesu dopytu takmer o 30 % a nadbytok zeleniny v obchodoch sa vyhadzoval. Pestovatelia sa ešte úplne nezotavili, problém mali aj so zákazom PPPs. Sektor ovocia čelí problémom aj kvôli ruskému embargu.

Výmena názorov a príprava otázok Komisii ohľadom dočasných výnimočných opatrení odchyľujúcich sa od určitých ustanovení nariadení (EÚ) č. 1308/2013, č. 2016/891 a č. 2017/892 kvôli narušeniu trhu v odvetví ovocia a zeleniny spôsobeného pandemiou Covid-19 a opatrení prijatých v tomto zmysle

Sekretariát informoval o dodatočnom mimoriadnom opatrení kvôli narušeniu trhu pandemiou, podľa ktorého uznané organizácie výrobcov a združenia organizácií výrobcov musia byť schopné presmerovať finančné prostriedky, vrátane finančnej pomoci EÚ, na financovanie opatrení, ktoré sú nevyhnutné na riešenie problémov dôsledkov pandémie. Aby toto bolo umožnené, je nutné v roku 2020 zvýšiť limit finančnej pomoci EÚ stanovený v čl. 34 ods. 1 nariadenia (EÚ) č. 1308/2013 z 50 % na 70 % skutočne vynaložených výdavkov. Sekretariát ďalej informoval, že DE ministerstvo požiadalo Komisiu o vysvetlenie možnosti navýšenia financovania z 50 na 70 %. Téma sa musí prejednať aj počas CDG s DG AGRI.

Sekretariát ďalej informoval o návrhu prenesenej právomoci Komisie, ktorým sa mení prenesená právomoc (EÚ) 2017/891, pokiaľ ide o organizácie výrobcov v odvetví ovocia a zeleniny. (Návrh je priložený k zápisu v českom jazyku.) Členské štáty môžu pripomienky zaslať v priebehu 2 týždňov.

Výmena názorov na vzťahy medzi EÚ 27 a UK

Sekretariát informoval o znepokojivom vývoji, že sa UK pripravuje aj na možnosť nedodržať niektoré časti brexitovej dohody o štátnej pomoci firmám a colnom režime v Severnom Írsku v prípade neúspechu rokovaní.

V diskusii sa hovorilo o obavách z uvalenia cla na tovar z/do EÚ. Ak sa dohoda nevyjedná, možno očakávať aj značné zdržanie pohybu tovaru na hraniciach. ES a IT reprezentanti upozornili na fakt, že 45 % produkcie EÚ 27 v sektore ovocia a zeleniny sa exportuje do UK.

Transpozícia smernice (EÚ) 2019/633 o nekalých obchodných praktikách medzi podnikmi v poľnohospodárskom a potravinovom reťazci: výmena názorov na uznané organizácie výrobcov, ktorých obrat presahuje 350 mil. eur

Sekretariát informoval, že členské štáty majú prijať právne a správne predpisy nevyhnutné na dosiahnutie súladu so smernicou do 1. 5. 2021 a začať ich používať najneskôr 1. 11. 2021. Smernice zavádzajú minimálne štandardy ochrany poľnohospodárskych podnikov, členské štáty môžu prijať prísnejšie pravidlá. Sekretariát proces transpozície na národných úrovniach sleduje, jednou z kľúčových neférových praktík, na ktorú sa zameriava, je predaj za podnákladové ceny. Bohužiaľ, ten bol počas jednaní trialógu z praktík vyradený. Členské štáty ho však na svoj národný zoznam môžu zaradiť.

Diskusia:

Zástupca IT informoval o aktuálnom prejednávaní v IT, kde sa zvažuje aj možnosť ochrany organizácií výrobcov s obratom nad 350 mil. eur, ktorých je v sektore ovocia a zeleniny mnoho.

Výmena názorov na SPP po roku 2020 a prechodné obdobie

Sekretariát uviedol, že naväčšou prekážkou je nedojednaný rozpočet. Pri prechodnom období je kľúčová doba jeho trvania. Sekretariát vývoj priebežne sleduje a informuje o pokroku počas zasadnutia POCC/CCC.

Výmena názorov na nutričné označenie na prednej strane obalu

Komisia v stratégii F2F uviedla, že predloží návrh povinného označovania nutričných údajov na prednej strane balenia potravín a vytvorí rámec na označovanie udržateľných potravín, ktorý bude upravovať výživové, klimatické, environmentálne a sociálne aspekty potravinárskych výrobkov. Posúdenia dopadu bude vykonávať EFSA.

Copa a Cogeca neprijali oficiálnu pozíciu, ale už dlhodobo poukazujú na to, že systém musí byť prijatý na základe vedecky podložených faktov, nie na filozofických presvedčeniach. Musí reflektovať veľkosť porcie, nie prepočet na rovnakú váhovú jednotku, a pod.

Fytosanitárne otázky: dovoz citrusových plodov pochádzajúcich z Argentíny a škodca

Phyllosticta citricarpa

Sekretariát informoval o vykonávacom nariadení Komisie č. 2020/1199 z 13. 8. 2020, ktorého cieľom je dočasne zakázať dovoz niektorých citrusových plodov pôvodom z Argentíny do EÚ, aby sa zabránilo zavlečeniu škodcu *Phyllosticta citricarpa* do EÚ a jeho šíreniu v rámci EÚ.

Podľa reprezentanta ES je reakcia Komisie oneskorená, členské štáty o problematických dovozoch informovali od mája. IT reprezentant tiež zdôraznil veľké množstvo zachytených prípadov počas dovozných prehliadok. Opatrenie však nepovažujú sa dostatočné pre ochranu rastlín v EÚ.